

Verksamhetsidén:
”Att Göra Kristus Synlig”

genom
Dialog - Bemötande - Samverkan
Balans mellan Aktivitet och Stillhet

Välkommen som du är med din tro,
ditt tvivel, din sorg och glädje.
Vi är en levande kristen församling.

 svenskakyrkan.se/vallentuna
08-511 862 00

Svenska kyrkan
VALLENTUNA FÖRSAMLING

**Församlingsinstruktion (FIN)
för Vallentuna församling 2020**

Inledning

Vallentuna församling i Stockholms stift, vill vara en plats för samtal och reflektion om vad det innebär att vara församling och kristen gemenskap i vår tid.

I Vallentuna församling finns fyra medeltida kyrkor med underbara kyrkorum, här finns också lokaler i nya områden. Det gamla möter det nya. Tradition och förnyelse går hand i hand. Vallentuna är en inflyttningskommun. Vi möter många barn, ungdomar och deras föräldrar. Vi vill göra Kristus synlig genom en relevant verksamhet och ett levande gudstjänstliv.

*”Ingen kan lägga en annan grund än den som redan finns, och den är Jesus Kristus”
(1 Kor 3:11)*

Föreliggande församlingsinstruktion är en varsam revidering av den tidigare instruktionen. I oktober 2019 samlades personal och förtroendevalda för att påbörja arbetet med FIN på Biskops Arnö. Vi lyssnade på ett föredrag, gjorde omvärldsanalys och hade grupp-arbeten. Vår intention var att även inbjuda församlingsbor till öppna samtal kring FIN. Coronapandemin som accentuerades under våren omintetgjorde våra planer. En arbetsgrupp tillsattes istället att revidera FIN. Framförallt en grundlig genomgång av vår omvärldsbeskrivning. Här till en handlingsplan för lärande och undervisning och ett pedagogiskt program.

Församlingsinstruktionen är ett styrdokument som ligger till grund för församlingens vision och verksamhet, och ett stöd i vårt fortsatta arbete att göra Kristus synlig. De utmaningar som finns i det pastorala programmet är viktiga att reflektera över.

Min önskan är att FIN ska användas och ge avtryck i vårt arbete.

Vallentuna den 12 oktober 2020

*Åsa Enerbäck Barklund
Kyrkoherde*

Omvärldsbeskrivning

Coronapandemin som startade våren 2020 innebär stora prövningar för hela samhället och de framtida effekterna ser vi inte ännu. Många människor har fått det bättre de senaste 15 åren, bland annat genom att bostäder och aktier har ökat i värde, men också genom de skattelättnader som genomförts för människor i arbete. Samtidigt har människor som lever i socioekonomisk utsatthet och utsatta livssituationer fått det svårare. Trygghets-systemens reella värde har urholkats. Det ökade välbefindandet har skett på bekostnad av bland annat hårdare krav för sjukskrivna, segregerad arbetsmarknad osv. I de ökade socioekonomiska klyftornas spår vill vi särskilt nämna de många barn, som på grund av fattigdom hamnar i utanförskap och som ställs inför svårigheter, såväl praktiska som själsliga. Barnfattigdomen som beskrivs i Rädda Barnens årsrapport för 2019 visar att 168 000 barn i riket lever i fattigdom. Ett stort mörkertal finns. Ökade klyftor i samhället medför ökad rädsla och upplevd otrygghet.

Vallentuna kommun, med ca 34 000 invånare (SCB: 2019), består av två församlingar varav Vallentuna församling är störst med drygt 29 000 invånare (ca 85%) och resterande dryga 5 000 bor i Össeby församling. Vallentuna kommun är en inflyttningskommun med en förväntad befolkningsökning på upp emot 500 personer om året.

Större delen av bebyggelsen består av villor och radhus (70%) samt bostadsrätter (25%). För åren 2020-2030 planeras inom kommunen ca 5 000 nya bostäder med en ökad andel lägenheter i flerbostadshus. Under mitten av 2010-talet kom många nyanlända till kommunen. Att hitta bostäder medförde en utmaning för kommunen då det finns få hyresrätter.

Medelåldern i kommunen är relativt låg. Barnfamiljer är tydligt överrepresenterade, medan det motsatta gäller för åldersgruppen 70 år och uppåt samt unga vuxna 18-24 år varav de senare till och med

Tabell 1

Omvärldsanalys

utgör en negativ befolkningstrend. Andelen utrikes födda är relativt låg. Medianinkomstnivån (2018) är högre (~342 tkr) än riket (~288 tkr) och arbetslösheten (2019) ca (3,2 %) är lägre än i riket (7,0 %) (se tabell 1).

Många människor, drygt 11 500, arbetspendlar från Vallentuna till andra kommuner, medan knappt 4 000 pendlar till kommunen. Denna negativa differens om ca 7 500 personer påverkar givetvis såväl näringsliv som kommunikationer. Största arbetsgivare är Vallentuna kommun och största yrkeskategorin är vård- och omsorgspersonal.

I Vallentuna kommun har droganvändning en gått ned i åldrarna och förstagångs-användare rapporteras från årskurs 5 och 6. Precis som i övriga landet finns många personer som lider av psykisk ohälsa i kommunen. Kommunens stödresurser är relativt små och resurssvaga individer faller lätt mellan stolarna.

Vallentuna kommun styrs av en borgerlig majoritet.

Vallentuna församling har drygt 18 000 medlemmar (ca 62 %) och ingår i Roslags kontrakt tillsammans med Österåkers pastorat och församlingarna i Vaxholm, Täby, Össeby. Kommunen karaktäriseras av dess blandning mellan tätort och landsbygd, av mötet mellan å ena sidan bygden och traditionerna och å andra sidan storstadspulsen och inflyttningen, av vacker natur och ett långt och rikt kulturhistoriskt samt religiöst arv.

I församlingen finns fem äldreboenden, tre servicebostäder för personer med funktionsnedsättningar samt fyra grupp-bostäder.

I den del av Vallentuna kommun som berör Vallentuna församling finns 34 förskolor och tre familjedaghem, 9 grundskolor (varav 6 kommunala) samt tre grund-särskolor, och ett kommunalt gymnasium. Kommunen har ett rikt föreningsliv med ett hundratal olika föreningar.

- Församlingen har i grunden en god och stabil ekonomi tack vare det förhållandevis höga medlemsantalet. Dock följer medlemsstatistiken den dalande trenden nationellt. Detta vill vi motverka genom ökad synlighet i form av uthållig utåtriktad verksamhet, aktivt kommunikations- och informationsarbete rörande församlingens verksamhet och kärnvärden, samt genom att vara tydliga när vi förmedlar vårt uppdrag och vår vision.
- I samhället finns ett stort förtroende för kyrkan, det visar inte minst det relativt höga medlemsantalet. Det finns också en stor öppenhet för andliga frågor. Detta bör vi vårda, värna och uppmuntra. Vi behöver hitta forum för samtal om tro och liv, och verka för möten över generationsgränserna. Vi behöver ta vara på människors engagemang och intresse och bereda plats för ett ökande ideellt engagemang.
- Samhället blir allt mer sekulariserat och kunskapen om kristen tro och bibelberättelser saknas i allt större grad hos människor.
- I takt med omfattande nybyggnationer och kontinuerlig inflyttning i kommunen behöver vi successivt anpassa både personal och lokaler för att kunna säkerställa god tillgänglighet och närvaro.
- I kommunen finns många barnfamiljer. Därför är det viktigt att vi uppmärksammar barnens perspektiv. Församlingens arbete med barn och ungdomar är välkänt, och vi vill säkerställa att vi har en god verksamhet för de yngre barnen och arbetar för att stärka dopets och konfirmationens ställning.
- De yrkesverksamma arbetspendlar i stor utsträckning till och från kommunen vilket kan skapa påfrestningar på familjebanden. Att köpa sitt boende i Vallentuna kräver god ekonomi. Vid inkomstbortfall på grund av föräldraledighet, arbetslöshet eller sjukdom blir den ekonomiska situationen ofta ansträngd, vilket i sin tur ger ytterligare påfrestningar på familjer. Familjerådgivning finns både i kommunens och kyrkans regi.

- Problemen med ökad droganvändning i kommunen bland unga medför ökad utsatthet för både barn, unga och vuxna. Droger är inte ett isolerat problem hos vissa individer utan ett samhällsproblem som går hand i hand med psykisk och fysisk utsatthet och bristande respekt för medmänniskan. Vi har kunskap och kapacitet att leda samtal om etik och värdegrund i skola och samhälle. Därför bör vi öka vår beredskap för fysisk och psykisk utsatthet samt vara en aktiv part för att arbeta för och med dessa frågor. Vi bör söka och skapa ytterligare samverkansformer med kommun och samhälle omkring dessa frågor.

Vårt uppdrag

”Församlingens grundläggande uppgift är att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission. Syftet är att människor skall komma till tro på Kristus och leva i tro, en kristen gemenskap skapas och fördjupas, Guds rike utbreddas och skapelsen återupprättas. Allt annat som församlingen utför är stöd för och en konsekvens av denna grundläggande uppgift [...] Alla har tillsammans ansvaret för att församlingens grundläggande uppgift blir utförd.”

(ur inledningen till Andra avdelningen: Församlingarna, KO)

I Vallentuna församling tar sig detta uppdrag uttryck i orden ”att göra Kristus synlig”. Att på olika sätt vittna om vår tro i ord och handling är vår sändning (lat. missio), vår mission. Det tar sig konkreta uttryck i att vi firar gudstjänst, bedriver undervisning och utövar diakoni. Genom detta görs Kristus synlig.

Kännetecknande för Vallentuna församling är ett övergripande fokus på och konkret arbete med **miljö och rättvisa**, kristen fördjupning i form av bland annat **samtalsgrupper och pilgrimsvandringar**, ett gediget arbete med och för **barn och ungdomar**, samt ett rikt **musikliv**. Alla dessa verksamheter som karaktäriserar Vallentuna församling kan tas som exempel på hur alla dimensioner i det pastorala programmet interagerar med och vävs in i varandra.

För att göra Kristus synlig behövs vi alla: som anställda med olika uppgifter och tjänster, som förtroendevalda, ideellt engagerade, församlingsmedlemmar och människor i Vallentuna och världen. För att komma till tro och leva i tro, för att skapa och fördjupa en kristen gemenskap, för att verka för Guds rikes utbredande och skapelsens återupprättande behövs samarbete och ömsesidighet. Till det är vi alla kallade.

”Ty liksom vi har en enda kropp men många lemmar, alla med olika uppgifter, så utgör vi, fast många, en enda kropp i Kristus, men var för sig är vi lemmar som är till för varandra”.
(Rom 12:4-5)

Svenska kyrkan, andra trossamfund och troende människor är en positiv kraft som är med och bygger framtidens samhälle. Tillsammans med andra civilsamhällesaktörer kan vi visa på alternativa sätt att tänka i ett samhälle som präglas av individualism, konsumism och objektifiering av det okränkbara människovärdet. En av kyrkans viktiga uppgifter är att ge hopp vid missmod i samhället, ett hopp som kan inspirera och ge kraft till den förändring som behövs.

Gudstjänst

”Sjung till Herrens ära, sjung en ny sång, ty han har gjort underbara ting.” (Ps. 98:1)

I gudstjänsten skall Kristus göras synlig genom olika språk och tilltal. Där finns Ordet och sakramenten, sången och musiken. Där finns också det liturgiska språket och själva kyrkorummets språk

Församlingens centrum ligger i mässan, och vi firar den i ett flertal olika gudstjänster under veckan. Förutom söndagens gudstjänster kan nämnas veckomässan som samlar många ungdomar. Dessutom firas upplevelsevandringar, morgonmässor, sinnesrogudstjänster, friluftsgudstjänster, mässor i samband med pilgrimsvandring, gudstjänster på finska mm. Även de kyrkliga handlingarna, dop, vigslar och begravningar, är viktiga och välbesökta gudstjänster i församlingen.

I Vallentuna församling firar vi på söndagarna huvudgudstjänst (alltid mässa) i Vallentuna kyrka och regelbundet mässa eller gudstjänst i någon av sockenkyrkorna i Markim, Orkesta eller Frösunda. I Frösunda finns dessutom St Olofs kapell, som är kapell för Pilgrim Vallentuna. I Markim, Orkesta och Frösunda hålls vanligtvis under sommaren en mycket uppskattad och välbesökt serie ”Musik i sommarkväll”.

Andra söndagen i månaden firas Mässa med små och stora i Vallentuna kyrka. Vi strävar efter delaktighet i gudstjänsten, därför har vi sedan flera år tillbaka gudstjänstgrupper som tillsammans med tjänstgörande förbereder gudstjänsten. Vårt mål är att fira gudstjänster som berör, där man ska få möta Gud, sig själv och sin medmänniska. Vi inbjuder till personlig förbön i samband med våra gudstjänster.

Församlingen strävar efter delaktighet i form av olika gruppers medverkan i huvudgudstjänsten. Tradition och nytänkande går hand i hand i våra gudstjänster.

Här tillkommer musiken som en omistlig del i församlingens liv. Körerna, barn-unga- och vuxna, medverkar kontinuerligt i gudstjänsterna och har ibland egna konserter.

De större helgerna firas med extra kör- och orkestermedverkan i gudstjänsten och dessutom bjuds ofta konserter i olika utformning vid betydelsefulla söndagar.

Vi inbjuder till morgonbön varje vardagsmorgon och till lunchandakt en gång per vecka. På äldreboenden firas regelbundet gudstjänster och andakter.

Utmaningar

- Att utforma gudstjänsterna så att större delaktighet och samhörighet skapas, t.ex. genom att skapa agendor med bildsymboler, så att alla kan delta oavsett om man saknar språk eller talar ett annat språk.
- Att ta hänsyn till våra olika medeltida kyrkors möjligheter vad avser sättet att forma gudstjänsten.
- Att stärka anknytningen mellan olika verksamheter och gudstjänsterna.
- Att stötta och vidareutveckla gudstjänstgrupperna.
- Att sträva efter att människor ska känna sig hemma i våra gudstjänster.
- Att synliggöra miljö- och hållbarhetsfrågor teologiskt och praktiskt.
- Att bli allt fler som tillsammans firar gudstjänst i församlingen.
- Att skapa gudstjänstssammanhang som blir generationsöverbyggande. Särskilt behöver bryggan mellan ungdomstid och vuxenblivande byggas starkare.
- Att hitta former för och utveckla digitalt gudstjänstliv.

Undervisning

”Då gick Jesus fram till dem och talade till dem: ”Åt mig har getts all makt i himlen och på jorden. Gå därför ut och gör alla folk till lärjungar; döp dem i Faderns och Sonens och den heliga Andens namn och lär dem att hålla alla de bud jag har gett er. Och jag är med er alla dagar till tidens slut” (Matt 28:18-20)

Dopet är kyrkans grund och ger energi in i allt som vi vill dela med varandra. Dop och missionsbefallningen uppmanar oss att döpa och att undervisa. Då får vi löfte om Guds närvaro och stöd i livet – en källa att hämta kraft ur. Alla människor är älskade av Gud och i dopet blir den som döpts sedd och bekräftad. Församlingens verksamhet ska erbjuda plats och möjlighet att växa i tro, hopp och kärlek. Växandet kan börja i dopet eller vara en väg mot dopet.

Församlingen ska vara den goda växtplats där vi får känna oss behövda. Som medvandrare får vi utforska livet och tron tillsammans med andra. Ibland får vi gå före och trampa upp nya stigar, ibland vid sidan om eller bakom för att mana på.

Det är vår uppgift att förmedla Bibelns berättelser så att de blir levande, aktuella och berör våra liv idag. Bibelns berättelser ska ge mening, stöd och livslust till oss människor. I församlingens undervisning finns Frälsarkransen med från de minsta barnen till de vuxnas samtal om livet och tron.

Barn och familj

Församlingen har en stark och gedigen tradition av att arbeta medvetet med att vara en växtplats där barnen får del av bibelberättelserna och gemenskapen i kyrkan. Skolkyrkan är med från förskolan och under hela barnets skolgång. Vi bedriver öppen förskola på olika platser i församlingen under alla vardagar. Vi har en egen heltidsförskola. Här finns också sång- och rytmikgrupper, barnkörer samt olika verksamhetsgrupper för barn i skolåldern. En gång per termin ordnar vi dopfest för alla barn som nyligen blivit döpta. Det är av stor betydelse att finnas med tidigt i barnens och familjernas liv då goda relationer byggs för framtiden. Som familj är det tryggt och viktigt att känna stödet från sin hemförsamling.

Ungdom och konfirmand

Konfirmandtiden är en livsavgörande period i många tonåringars liv, då många livsfrågor är i centrum: Vem är jag? Duger jag? Vad är meningen med mitt liv? Vår församling har sedan flera decennier förstått att vi behöver finnas med i ungdomarnas liv; att deras livsfrågor tas på allvar och att varje konfirmand är önskad, älskad, sedd och duger precis som hon/han/hen är. Det är A och O att ha en genomtänkt och omsorgsfull konfirmandundervisning som är relevant för dagens ungdomar. Vi bedriver ledarutbildning för unga ledare och de är en fantastisk och ovärderlig tillgång i konfirmandverksamheten. Efter konfirmandtiden tar Svenska Kyrkans Unga vid som platsen för unga människors andliga växande.

Utmaningar

- Att all vår undervisning ska vara relevant och begriplig.
- Att föra dialog kring etik och värdegrund.
- Att ge plats för samtal om livet och tron.
- Att verka för berikande möten över åldersgränser.
- Att som ung vuxen behålla engagemanget från tonårstiden in i det fortsatta församlingslivet.
- Att öka kunskapen om bibelberättelser och den kristna trons innehåll.
- Att starta ”konfirmation” för vuxna.

Vuxna

Församlingen erbjuder olika sammanhang för vuxnas fortsatta engagemang och fördjupning i kristen tro. Det finns verksamhet för både kropp och själ: bibel- och samtalsgrupper, retreatar, föreläsningar, körer, cirkeldans, handarbete och inte minst pilgrimsverksamheten, där anställda och ideella bär verksamheten tillsammans. En möjlighet att som vuxen få andrum och förnyad energi i sin vardag eller att känna sig behövd och ge av sin tid till andra.

Diakoni

"Bli ordets görare, inte bara dess hörare, annars tar ni miste."

(Jak 1:22)

Vår församlings diakonala uppdrag innebär att göra Guds kärlek och barmhärtighet synlig i världen genom att vara ett stöd för människor i utsatta livssituationer. Allt arbete i församlingen ska ha sin utgångspunkt i detta, men diakoniarbetslagets medarbetare har ansvar för särskilda insatser.

Målsättningen är att möta de människor som söker församlingen, oavsett vilka de är och oavsett deras livssituation de för tillfället befinner sig i. Församlingen vill följa Jesu exempel att även söka upp människor där de befinner sig. Alla har inte kraft eller förmåga att besöka församlingen. Församlingen vill bedriva ett diakonalt arbete som möter alla människor med samma värdighet och bidra till att stärka människors egna förmågor. Det diakonala arbetet består ofta av praktiska handlingar och står i tydlig relation till kyrkans centrum: gudstjänstlivet.

Församlingen vill på olika sätt nå människor i alla skeden av livet: barn och familjer, ungdomar, vuxna i yrkesverksam ålder samt äldre. Några exempel på särskilda insatser som diakoniarbetslaget ansvarar för kan vara öppna mötesplatser, enskilda samtal, ekonomiskt stöd, samtalsstöd antingen enskilt eller i grupp till personer som befinner sig i en utsatt/svår livssituation, förmedling av ideella uppdrag, andakter på äldreboenden, hembesök, sorgstödsgrupper mm. Till det diakonala arbetet hör även familjerådgivningen.

För att kunna beskriva det diakonala arbete som vi utför använder vi materialet "Vägledning för diakoni" som Svenska kyrkan tagit fram. Det diakonala arbetet kan beskrivas utifrån två fokus, arbete inriktat på omsorg och gemenskap eller arbete inriktat på förändring och problemlösning. Sedan kan arbetet klassificeras utifrån om fokus är livskvalitet och ett gott samhälle, allmänmänsklig problematik eller allvarlig social eller psykisk problematik.

Utmaningar

- Att öka det ideella engagemanget och skapa tydlighet i det diakonala uppdraget i relation till ideella.
- Att vara en tydlig diakonal röst i samhällsdebatten, både lokalt och på riksplanet.
- Att stödja familjer att vårda sina relationer till varandra oavsett om de bor tillsammans eller separerade.
- Att ha beredskap för ökad ensamhet, utsatthet samt psykisk och fysisk ohälsa.
- Att arbeta för en uppsökande diakoni och utåtriktad verksamhet.
- Att ordna öppna mötesplatser för människor som befinner sig i utsatta livssituationer.
- Att samverka med olika kyrkor och övriga aktörer i samhället.
- Att utarbeta en policy för hur personer som arbetstränar kan tas emot från olika samhällsaktörer.
- Att aktivt arbeta för att underlätta för nyinflyttade och nyanlända att integreras i samhället.

Mission

”Som Fadern har sänt mig sänder jag er.”
(Joh 20:21)

Mission betyder sändning. När Jesus sänder lärjungarna med de orden fick vi som kyrka och församling i uppdrag att föra berättelsen vidare till varandra och till kommande generationer. För oss i Vallentuna församling gäller uppdraget hela den världsvida kyrkan i betydelsen att skapa förutsättningar för att vittnesbördet om Jesus Kristus ska kunna nå såväl vårt närområde lokalt, regionalt, nationellt som utanför landets gränser.

En viktig del i missionsuppdraget är att skapa delaktighet i församlingen. Vi gör det genom att lyfta fram det ideella engagemanget i gudstjänsten, diakonin och undervisningen och därigenom verkställa uppdraget ”Att göra Kristus synlig”.

Till missionsuppdraget hör också god och vårdande relation till skapelsen. Vallentuna församling är Fairtradediplomerad sedan 2012 och har ett aktivt och levande arbete i rättvise-, miljö- och hållbarhetsfrågor. Vi genomgår för närvarande Svenska kyrkans miljödiplomering fas 2 – ett arbete som förväntas vara färdigt vid årets slut 2020. Församlingen blev miljöcertifierad i enlighet med fas 1 i maj 2017.

Alla döpta är sända att vara missionärer; att berätta om det Gud, genom Jesus Kristus, har gjort. Detta för att rädda mänskligheten till liv i gemenskap med Gud, varandra och hela skapelsen.

Vi vill möta varje människas frågor, sökande och tvivel i ögonhöjd, som Jesus gjorde. Ingenting får hindra oss från att i livets alla skiften dela tro och liv.

Utmaningar

- Att rusta varje medlem i församlingen som önskar fördjupning i sin tro.
- Att mångfalden bejakas, så att människor oavsett kön, ålder, funktionsvariation, ursprung, tro och sexuell identitet, möter öppenhet och respekt och får ta plats med sina liv och erfarenheter.
- Att med lyhördhet och ödmjukhet föra en ekumenisk dialog i Vallentuna kristna råd rörande miljö- och rättvisefrågor och att vara kyrka tillsammans i kommunen.
- Att genom aktivt miljöarbete ta del av förvaltarskapet av jorden och arbeta för ett hållbart samhälle.
- Att förkunnelsen görs tydlig i opinionsbildning och kommunikation genom strategiskt och metodiskt arbete.
- Att fortsätta stödja och fördjupa engagemanget i Svenska kyrkans internationella projekt.
- Att skapa en bredd av mötesplatser där människor med skilda erfarenheter, behov och kompetens kan hitta sin växtplats.

Församlingens kyrkor och lokaler

Församlingsinstruktion (FIN) för Vallentuna församling

T 2020-1015:7
Svenska kyrkan
STOCCHELIAS STIFT
2020-11-27
OK 2020-02-08

Kyrkofullmäktiges ordförande

Carl Axel Östman

Carl Axel Östman

hans ordförande

Kyrkostyrelsens godkännande

Åsa Friestadi Håkland

Åsa Friestadi Håkland

Åsa Friestadi Håkland

hans ordförande

Dokumentet i Stockholms stift utser sig denna församlingsinstruktion an gällande till och med

9 december 2021

”

Jag vill tillsammans med er dela glädjen, stoltheten och nåden att få vara en del av en kyrka som är just nu, som planerar framåt, som har en god tradition i ryggen och allra mest: en kyrka som talar tydligt om Jesus Kristus och därför kan ha vidöppna dörrar utåt.

”

På församlingens vägnar

Åsa Friestadi Håkland

Åsa Friestadi Håkland

Bråköps